

NOTATKA ze wspólnego posiedzenia

Komisji Ustawodawczej

oraz

Komisji Praw Człowieka,
Praworządności i Petycji

Nr posiedzenia: 349

Nr posiedzenia: 230

Data posiedzenia: 28 i 29 stycznia 2015 r.

Posiedzeniu przewodniczył: przewodniczący Komisji Ustawodawczej Piotr Zientarski.

- Porządek posiedzenia:**
1. Rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (druk senacki nr 808, druki sejmowe nr 2680, 2544 i 3010).
 2. Rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (druk senacki nr 809, druki sejmowe nr 2393, 2024, 2267, 2981 i 2981-A).

W posiedzeniu w dniu 28 stycznia br. uczestniczyli:

- senatorowie członkowie Komisji Ustawodawczej: Grzegorz Czelej, Stanisław Jurcewicz, Andrzej Matusiewicz, Bohdan Paszkowski, Leszek Piechota, Piotr Zientarski,
- senatorowie członkowie Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji: Kazimierz Kutz, Robert Mamątow, Bohdan Paszkowski, Michał Seweryński, Aleksander Świeykowski,

W posiedzeniu w dniu 29 stycznia br. uczestniczyli:

- senatorowie członkowie Komisji Ustawodawczej: Grzegorz Czelej, Maciej Klima, Bohdan Paszkowski, Leszek Piechota, Andrzej Szewiński, Piotr Zientarski,
- senatorowie członkowie Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji: Robert Mamątow, Bohdan Paszkowski, Michał Seweryński, Aleksander Świeykowski,
- goście:
 - Ministerstwo Sprawiedliwości:
 - sekretarz stanu Jerzy Kozdroń,
 - podsekretarz stanu Wojciech Hajduk,
 - podsekretarz stanu Monika Zbrojewska,
 - sędzia w Wydziale Prawa Karnego w Departamencie Prawa Karnego Piotr Rogoziński,
 - starszy specjalista w Departamencie Prawa Karnego Kazimierz Ujazdowski,
 - zastępca dyrektora Departamentu Sądów, Organizacji i Analiz Wymiaru Sprawiedliwości Anita Lewandowska,
 - główny specjalista w Departamencie Prawa Cywilnego Łukasz Bonczek,
 - główny specjalista w Departamencie Sądów, Organizacji i Analiz Wymiaru Sprawiedliwości Artur Wewiór,
 - zastępca przewodniczącego Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Karnego działającej przy Ministrze Sprawiedliwości prof. dr hab. Włodzimierz Wróbel,

- Krajowa Rada Sądownicza:
 - sędzia Waldemar Żurek,
- Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych:
 - dyrektor Departamentu Orzecznictwa, Legislacji i Skarg Monika Krasieńska,
 - główny specjalista w Departamencie Orzecznictwa, Legislacji i Skarg Tomasz Głuszczyk,
- Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa:
 - naczelnik Wydziału Legislacji Zbigniew Śpiewak,
- Krajowa Rada Kuratorów:
 - przewodniczący Henryk Pawlaczyk,
 - kurator Elżbieta Żytyńska-Chwast,
 - przewodniczący Komisji Legislacyjno-Prawnej w Krajowej Radzie Kuratorów Tomasz Krzyminiński,
 - kurator, prezes Fundacji na Rzecz Rozwoju Probacji „Probare” Andrzej Martuszewicz,
- Prokuratura Generalna:
 - naczelnik Wydziału Kwestii Prawnych Marek Sadowski,
 - prokurator Paweł Burzyński,
- Krajowa Rada Radców Prawnych:
 - prezes Dariusz Sałajewski,
 - wiceprezes Arkadiusz Bereza,
- Helsińska Fundacja Praw Człowieka:
 - dr Piotr Kładoczny,
 - Michał Szwast,
- Ministerstwo Spraw Wewnętrznych:
 - główny specjalista w Biurze Służby Kryminalnej w KGP Roman Wojtuszek,
 - główny specjalista w Biurze Spraw Wewnętrznych w KGP Ireneusz Dziugiel,
- Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia”:
 - sędzia Łukasz Piebiak,
 - sędzia Adam Kanatek,
- Stowarzyszenie Sędziów „Themis”:
 - prezes Irena Kamińska.

- Kancelaria Senatu:
 - pracownicy Biura Legislacyjnego Beata Mandylis i Katarzyna Konieczko.

Przebieg posiedzenia:

Ad 1. Ustawę omówił minister Wojciech Hajduk. Ustawa ma na celu wykonanie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 7 listopada 2013 r., sygn. akt K 31/12, poprzez zmianę przepisów dotyczących odwoływania dyrektora sądu, zmianę przepisów dotyczących zwracania przez ministra sprawiedliwości prezesowi lub wiceprezesowi sądu uwagi na piśmie i odmowy przyjęcia przez ministra sprawiedliwości informacji rocznej. Ustawa dotyczy też uregulowania następujących kwestii: wprowadzenia upoważnienia dla ministra sprawiedliwości do określenia właściwości sądów powszechnych w sprawach z zakresu

prawa prasowego, prawa autorskiego i praw pokrewnych oraz ksiąg wieczystych. Ustawa dotyczy również zmiany sposobu podejmowania uchwał przez zgromadzenie sędziów sądu apelacyjnego oraz zgromadzenie sędziów okręgu, zmiany składu zgromadzenia sędziów okręgu. W ustawie doprecyzowano przepisy dotyczące sprawowania zewnętrznego nadzoru administracyjnego przez ministra sprawiedliwości nad sądami poprzez m.in. wprowadzenie do ustawy prawa ministra sprawiedliwości do żądania w uzasadnionych przypadkach akt spraw sądowych. Poza tym w ustawie wprowadzono określenie uprawnień ministra sprawiedliwości związanych z usuwaniem rozbieżności w wykładni prawa oraz zmianę przepisów dotyczących powoływania dyrektorów sądów, doprecyzowanie przepisów dotyczących podziału obowiązków pomiędzy prezesa sądu i dyrektora sądu. Kolejne kwestie objęte ustawą dotyczą m.in. zmiany realizacji prawa do nieodpłatnego zakwaterowania sędziego delegowanego do innej miejscowości niż miejscowość, w której znajduje się jego miejsce służbowe, przez likwidację ryczałtu, przyznanie świadczeń sędziom delegowanym do pełnienia obowiązków w międzynarodowej sędziowskiej organizacji pozarządowej oraz wprowadzenie odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywych informacji w oświadczeniu majątkowym, oraz zmiany przepisów dotyczących przedawnienia przewinienia dyscyplinarnego. rodzajów dokumentów składanych przez kandydatów na ławników. Określono obowiązki ministra sprawiedliwości związane z informatyzacją i obsługą informatyczną sądów, w tym stworzenie podstaw prawnych do prowadzenia przez ministra sprawiedliwości centralnych rejestrów biegłych, mediatorów i lekarzy sądowych.

Przedstawiciel KRS sędzia Waldemar Żurek wypowiedział się w sprawie zwrotu kosztów dojazdu sędziów pomiędzy sądem a miejscem zamieszkania. Zdaniem sędziego jest to rozwiązanie drażliwe, a sposób jego wprowadzania budzi wątpliwości. Prawo zwrotu kosztów dojazdu ma przysługiwać wyłącznie sędziom, którzy awansują na wyższe stanowisko sędziowskie, a ich miejsce zamieszkania będzie znajdowało się w innej miejscowości niż ta, w której ma siedzibę dany sąd lub ośrodek zamiejscowy, w którym mają orzekać. Zgodził się on z opinią Biura Legislacyjnego, że może budzić zastrzeżenia natury konstytucyjnej sposób wprowadzania rozwiązań ustawowych, którym nie towarzyszy żadna regulacja przejściowa. Zauważył, że parlamentarzyści, gdy wykonują swoje obowiązki w okręgach wyborczych, również mają zapewniony zwrot kosztów dojazdu. Ze stanowiskiem zaprezentowanym przez sędziego Waldemara Żurka zgodzili się reprezentanci Stowarzyszenia Sędziów „Themis” oraz Stowarzyszenia Sędziów Polskich „Iustitia”, którzy zauważyli, że ograniczenia te nie dotyczą prokuratorów i funkcjonariuszy Służby Celnej.

Przedstawicielka Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych zauważyła, że w toku prac legislacyjnych do ustawy został wprowadzony przepis, który nie został w toku prac legislacyjnych z nim skonsultowany i budzi wątpliwości urzędu do spraw ochrony danych osobowych. Wprowadzony art. 175a §3 posługuje się pojęciem nieznanym z ustawy o ustroju sądów powszechnych. Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych wniósł o usunięcie art. 175a §3. Senator Michał Seweryński zgłosił wniosek o skreślenie tego artykułu. Komisje wniosek senatora przyjęły jednogłośnie.

Przedstawicielka Biura Legislacyjnego zreferowała 15 propozycji poprawek do ustawy. Poprawki legislacyjne, uzupełniające i poprawki precyzujące przepisy ustawy uzyskały poparcie rządu i przejął je senator Piotr Zientarski. Dodatkowo senator Piotr Zientarski zgłosił 3 poprawki precyzujące przepisy ustawy. Komisje w głosowaniach przyjęły te poprawki.

Na sprawozdawcę komisji wybrano senatora Piotra Zientarskiego.

Konkluzja: Komisje wnoszą o wprowadzenie 18 poprawek do ustawy (druk senacki nr 808 A)

Ad 2. Ustawę przedstawił sekretarz stanu Jerzy Kozdroń. Nowa ustawa wprowadza nową politykę w zakresie orzekania kar, środków karnych, nawiązek i obowiązków. Istotą zmiany tej ustawy jest położenie nacisku na zasadę wychowawczą oraz na kary wolnościowe i danie możliwości odchodzenia od kar izolacyjnych. W kodeksie pozostają kary izolacyjne za najbardziej niebezpieczne przestępstwa przeciwko życiu, zdrowiu i wolności seksualnej. Ustawą wprowadzany jest nowoczesny system, który występuje w państwach zachodniej Europy. W Polsce, obok Rosji, zdaniem ministra jest najbardziej represyjne prawo. W Polsce liczba przestępstw i skazań z roku na rok się zmniejsza. W przeliczeniu na sto tysięcy mieszkańców w Polsce jest najwięcej osadzonych w więzieniu. Poza tym na wykonanie kary oczekuje 50 tysięcy skazanych. Kara wymierzana w chwili orzekania nie zawsze jest adekwatna do sytuacji wykonywania tej kary, gdyż zmienia się sytuacja życiowa sprawcy przestępstwa. Wymaga to postępowania elastycznego. Ministerstwo udzieliło poparcia propozycji poprawek legislacyjnych i uzupełniających zaproponowanych przez Biuro Legislacyjne z wyjątkiem poprawki piątej, dotyczącej zapisania w ustawie obowiązku naprawienia szkody jako środka karnego o charakterze kompensacyjnym. Senator Piotr Zientarski przejął 15 poprawek zaproponowanych przez Biuro Legislacyjne. Komisje w głosowaniu en bloc przyjęły jednogłośnie te poprawki. Ponadto senator Piotr Zientarski zgłosił 24 poprawki precyzujące przepisy ustawy, zaproponowane przez Ministerstwo Sprawiedliwości. Komisje w głosowaniu przyjęły te poprawki. Komisje jednogłośnie przyjęły poprawkę senatora Michała Seweryńskiego dotyczącą art. 244b §1, który zdaniem Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka wprowadza do kodeksu zasadę podwójnego karania za ten sam czyn, sankcje o charakterze karnym i leczniczym. Poprawka senatora Michała Seweryńskiego do tego artykułu, przyjęta przez komisje, przewiduje, że osoba, która nie stosuje się do określonych w ustawie obowiązków związanych z orzecznym wobec niej środkiem zabezpieczającym w postaci elektronicznej kontroli miejsca pobytu, podlega karaniu.

Na sprawozdawcę komisji wybrano senatora Piotra Zientarskiego.

Konkluzja: Komisje wnoszą o wprowadzenie 62 poprawek do ustawy (druk senacki nr 809 A).

W posiedzeniu komisji nie uczestniczyły osoby wykonujące działalność lobbingową.